

Textile Research Centre, Leiden

Nieuwsbrief, februari 2014

Textile Research Centre
Hogewoerd 164, 2311 HW
Leiden, Nederland
071-5134144; 06-28830428
info@trc-leiden.nl
www.trc-leiden.nl

Het nieuwe jaar is weer begonnen en het TRC is al druk bezig met de organisatie van allerlei activiteiten. We begonnen dit jaar trouwens meteen al met het opzetten van een nieuwe tentoonstelling, over kleding en textiel in Afrika. Tot 15 mei kunt U deze kleurrijke expositie bewonderen. Daarnaast werken we aan twee andere tentoonstellingen voor later dit jaar, de eerste over handweefgetouwen en aanverwante hulpmiddelen uit de hele wereld. Deze expositie valt samen met de nationale Week van de Wever (mei 2014) en zal belangstellenden niet alleen veel te zien geven, maar ook de mogelijkheid bieden om ook daadwerkelijk veel te doen. Daarnaast toont deze tentoonstelling een deel van de onlangs verworven Van Gerwen collectie van 16de tot 18de eeuwse Europees textiel. Tot slot gaan we in het najaar, samen met een groep Nederlandse kantklossers (van de Vereniging *Experikant*), die nu druk bezig zijn het TRC depot te doorzoeken, een tentoonstelling opzetten die hun ideeën en interpretaties van kant zullen laten zien. En behalve dat alles organiseert het TRC natuurlijk allerlei workshops over textiel, in het bijzonder gouddraad borduurwerk. En dan zijn er nog de 'normale' dagelijkse activiteiten, wekelijkse rondleidingen, open dagen, bibliotheekbezoek, onderzoeksprojecten, de winkerverkoop, en de ontvangst van de vele bezoekers. Ook 2014 zal geen saai jaar worden, maar dankzij de enorme steun van de TRC vrijwilligers gaat het allemaal lukken.

Nieuwe TRC tentoonstelling: Het Silhouet van Afrika. Kleur en kleding (5th February - 15th May 2014)

Voorpaneel van een damesjurk uit Ghana, met batik afbeelding van Afrika. TRC collectie.

Het enorme vasteland van Afrika wordt bewoond door een grote verscheidenheid aan culturele en etnische groepen, vaak met hun eigen stijlen van traditionele textiel en kleding. Al duizenden jaren worden deze verschillen gebruikt om groepen te onderscheiden, maar ook om de sociale en economische status van één persoon binnen een bepaalde groep aan te geven. Behalve als teken van identiteit weerspiegelen kleding en textiel ook lokale ideeën en voorkeuren voor kleuren en patronen, en gevoelens van religie en spiritualiteit.

Het doel van deze tentoonstelling, die van 5 februari t/m 15 mei 2014 bij het TRC kan worden bewonderd, is om een idee te geven van deze diversiteit. De tentoonstelling richt zich op de verschillende soorten kleding en textiel uit Afrika ten zuiden van de Sahara. Daarbij wordt de nadruk gelegd op bepaalde vezels die traditioneel in Afrika voor textiel worden gebruikt; op een aantal bijzondere verftechnieken voor textiel, en op enkele specifieke silhouetten die door de kleding aan mannen en vrouwen wordt gegeven. Daarbij moet men bedenken dat er in de 20ste en vroege 21ste eeuw veel veranderingen in

het gebruik van lokale en geïmporteerde materialen zijn geweest, en deze zijn terug te vinden in de kleding. Als gevolg daarvan zijn er een aantal dramatische veranderingen geweest in de gebruikte vezels, de verftechnieken, en het silhouet van Afrika en zijn bewoners. Deze kleurrijke

TRC tentoonstelling hoop u hier veel meer over te vertellen en te laten zien.

De tentoonstelling is opgezet in nauwe samenwerking met Paul Spijker (Toguna Art), een deskundige op het gebied van Afrikaanse textilia en kunst.

Workshop gouddraad borduurwerk, 7 maart 2014

Borduurwerk met zilver- of gouddraad is een van de meest intrigerende en spectaculaire vormen van dit oude ambacht. Deze techniek wordt al honderden jaren gebruikt, van Japan tot Europa. In Europa is deze manier van borduren vooral bekend als versiering van kerkelijke kleding en voor feestgewaden. In het Midden-Oosten wordt borduurwerk met gouddraad vooral gebruikt voor de kleding van vrouwen.

Met zilverdraad geborduurd bloemmotief op een vroeg-20ste eeuwse Griekse jurk (TRC collectie).

De workshop op 7 maart 2014 duurt van 09.30 tot 12.00 uur, en wordt 's middags van 13.00 tot 15.30 uur herhaald. Het maximum aantal deelnemers per workshop is acht. Tijdens de workshop, waarvoor de deelnemers geen kennis vooraf hoeven te hebben, krijgen zij een inleiding op allerlei technische aspecten, en worden zij geholpen om zelf met metaaldraad een zilveren bloemmotief te borduren dat is gebaseerd op een versiering van een vroeg-20ste eeuwse jurk uit de collectie van het TRC.

De workshop wordt gegeven bij het TRC, Hogewoerd 164, Leiden. De docente is mevrouw Ulrike Mullners, een professioneel borduurster. Afhankelijk van de deelnemers is de voertaal Engels of Nederlands. Deelname kost 45 euro voor een workshop van 2,5 uur, inclusief materiaalkosten. De

bijdrage dient tevoren te worden betaald, na ontvangst van een bevestiging en een rekening. U kunt zich aanmelden voor deelname via info@trc-leiden.nl.

Intensieve textielcursus, 17-21 maart en wederom 12-16 mei en van 13-17 oktober 2014

Van maandag 17 tot/met vrijdag 21 maart 2014, organiseert het TRC voor de achtste maal de populaire vijfdaagse cursus over textiel en alles wat daarmee te maken heeft. Deze zeer intensieve cursus behandelt de technieken die gebruikt worden om textiel te maken, van de ruwe vezels tot het versierde eindproduct. De deelnemers leren de theorie en praktijk van vezelidentificatie, spinnen, verven en weven, en zij worden ingeleid in allerlei versiertechnieken zoals borduurwerk en het bedrukken van textiel. De cursus is zeer praktisch georiënteerd, en de deelnemers worden geholpen bij het uitproberen van de vele technieken die worden behandeld. Dit betekent dat zij gebruik maken van microscopen en stain-technieken om vezels te identificeren. Ze worden ook aangezet om allerlei spintollen en spinnenwielen te gebruiken, en zij gebruiken natuurlijke kleurstoffen en bijtmiddelen om een veelheid aan kleuren te produceren. Studenten kunnen hun eigen textiel meenemen om gedurende de cursus te bespreken. Een uitgebreid verslag van de cursus is geschreven door Dr. Paula Hohti (Universiteit van Kopenhagen), die deelnam in mei 2013. Een ander verslag is geschreven door Alice Dolan van de Universiteit van Hertfortshire, Engeland, die in mei 2012 deelnam aan de cursus samen met Professor John Styles. Voor meer informatie over de cursus, met het programma, [kunt U hier aanklikken](#).

Deze vijfdaagse cursus trekt studenten uit de hele wereld. De cursus wordt gegeven door dr. Gillian Vogelsang, de directeur van het TRC. De voertaal is Engels en de kosten voor een volle week van onderwijs bedragen 500 euros. De groep studenten is altijd beperkt tot acht, om te zorgen dat alle studenten maximale aandacht krijgen bij de praktische onderdelen van het programma. Voor de cursus in maart 2014 zijn nog twee plaatsen vrij. De cursus wordt herhaald van 12-16 mei 2014 (nog drie plaatsen beschikbaar) en van 13-17 oktober 2014. Laat ons zo snel mogelijk weten als U dan mee wilt doen. Contact: info@trc-leiden.nl

Driedaagse TRC cursus : Borduurtechnieken uit het Midden-Oosten en Centraal-Azië, 20 - 22 juni 2014

De meesten van ons weten wel iets over borduurwerk, en dan vooral over merklappen met de kruissteek. Echter, de geschiedenis van het borduren is veel complexer dan de kruissteek. In deze cursus wordt de term borduurwerk breed gebruikt als de kunst van het versieren van een stuk stof, waarbij het gebruik van naald en draad essentieel zijn, maar niet noodzakelijk de enige elementen die worden gebruikt om een ontwerp of patroon te creëren. Dit betekent dat decoratief naaiwerk en andere technieken, zoals appliqué, patchwork en quilts, gedurende de cursus ook worden behandeld.

De cursus wordt gegeven in het Engels, en richt zich op de algemene geschiedenis van

borduurwerk en borduurtechnieken, met de nadruk op vormen uit het Midden-Oosten en Centraal-Azië. Gebruik wordt gemaakt van de uitgebreide TRC collectie van borduurwerk. Stereomicroscopen zijn beschikbaar voor de deelnemers om bepaalde borduurtechnieken te identificeren. De cursus is erg praktisch georiënteerd. De deelnemers worden aangemoedigd, indien zij dat wensen, om eigen voorbeelden van borduurwerk mee te nemen voor identificatie en discussie.

Detail van de broekmanchetten van een damesbroek uit Oman. TRC collectie.

De kosten voor de volle driedaagse cursus bedragen € 350. Het maximum aantal deelnemers is acht. Er zijn nog drie plaatsen beschikbaar. Als u wilt deelnemen, neem dan contact met ons op onder info@trc-leiden.nl

Workshop: Gouddraad borduurwerk uit het Midden-Oosten en Centraal-Azie, maandag 23 juni 2014

Na een eerdere workshop op 7 maart wordt op maandag 23 juni 2014, in aansluiting op de meer algemene cursus over borduurwerk van 20-22 juni, een andere workshop over borduurwerk met goud- en zilverdraad georganiseerd, maar deze keer special gericht op het Midden-Oosten en Centraal-Azië

De docente, mevrouw Ulrike Mullner, zal de verschillende technieken bespreken die in dit uitgestrekte deel van de wereld worden gebruikt, en zij zal haar verhaal illustreren met voorbeelden uit de TRC collectie. Deelnemers, die geen kennis of ervaring vooraf hoeven te hebben, worden gedurende de workshop aangemoedigd om ook zelf de verschillende technieken uit te proberen. De kosten voor deelname bedragen 110 euro, inclusief materiaalkosten. De voertaal van de workshop is Engels. De workshop duurt van 09.00 tot 16.00 uur, en wordt gegeven op het TRC, Hogewoerd 164, Leiden. Degenen die deel willen nemen wordt gevraagd contact op te nemen met het TRC, info@trc-leiden.nl. De deelnamekosten dienen vooraf te worden betaald, na ontvangst van bevestiging en rekening.

Encyclopedie van borduurwerk uit de Arabische wereld

Een lange-termijn project van het TRC om de verschillende vormen van handborduren in Noord-Afrika en het Midden-Oosten te beschrijven is bijna afgerond. Het manuscript van de encyclopedie is inmiddels naar de uitgever gestuurd (Bloomsbury Academic, Londen). Het was een gigantische taak om het boek te schrijven, maar dankzij de vele specialisten over de hele wereld, en in het Midden-Oosten in het bijzonder, is het toch gelukt. Het boek zal naar verwachting in het begin van 2015 worden gepubliceerd. Omvang: ongeveer 500 pagina's, met veel kleur en zwart / wit afbeeldingen. ISBN978-0857853974

Digitale encyclopedie van decoratief handwerk

In aansluiting op de Encyclopedie van Borduurwerk uit de Arabische Wereld, nu bijna klaar, is een team van het TRC nu bezig met een digitale encyclopedie van decoratief handwerk. In haar definitieve vorm, zal de encyclopedie ongeveer 2500 introducties omvatten over borduurwerk en aanverwante vormen van textieldecoratie, van de prehistorie tot het heden, en uit de hele wereld.

TRC bibliotheek en aanbevolen boeken

Een van de vele belangrijke onderdelen van het TRC is de bibliotheek, met een brede collectie van boeken in velerlei talen over allerlei aspecten van textiel en kleding, plus accessoires, uit de gehele wereld. De verzameling van ongeveer 2000 boeken, exclusief tijdschriften, richt zich op antropologische, archeologische en historische aspecten van kleding en textiel, maar ook op praktische en technische invalshoeken. De bibliotheek omvat ook boeken over mode en verder nog allerlei theoretische verhandelingen. De TRC staat altijd open voor het accepteren en opnemen in de bibliotheek van oude en nieuwe boeken. Als u boeken en/of tijdschriftjaargangen wilt doneren, neem dan met ons hier contact op. We zijn ook geïnteresseerd in duplicaten; als U het daarmee eens bent, kunnen wij deze verkopen in de TRC winkel. De opbrengst gaat naar de vele activiteiten van het TRC.

De bibliotheek wordt momenteel gereorganiseerd en sterk uitgebreid, en gaat binnenkort weer open voor het publiek. Helaas kunnen wij geen boeken uitlenen, maar U kunt rustig in de bibliotheek gaan zitten om de publicaties te lezen.

TRC recente aanwinsten en aanbevolen boeken

Er verschijnen heel veel boeken over textiel en kleding, en het TRC wordt vaak gevraagd naar aanbevelingen. Het TRC is daarom in december begonnen met het publiceren van boeken die recentelijk zijn opgenomen in de TRC bibliotheek en die daarnaast van belang zijn voor iedereen die zich interesseert in kleding en textiel. Sommige van deze boeken zijn bedoeld voor een breed publiek, andere zijn meer gespecialiseerd. De lijst geeft een algemene beschrijving van de inhoud van het boek, plus een indicatie voor welk publiek het boek vooral geschikt is. Niet alle boeken zijn kort daarvoor gepubliceerd; sommige zijn misschien al enkele jaren beschikbaar. De december 2013 en de februari 2014 lijsten kunt U raadplegen op de TRC website.

HALI

In een eerdere nieuwsbrief meldden we al dat het TRC nauw zou gaan samenwerken met het internationaal erkende tapijt en textiel tijdschrift HALI (Londen). Onlangs stuurde HALI ons een groot aantal van de oude nummers van het tijdschrift voor de TRC bibliotheek, waarvoor onze hartelijke dank.

TRC en Facebook

Dankzij de inspanningen van Shelley Anderson en Sergio Klok (Charity Events, Leiden) groeit de belangstelling voor het TRC op Facebook. Elke week komen er meer en meer abonnees ('likes', in het jargon) bij voor de TRC Facebook-pagina (Textile Research Centre Leiden). De site is in het Nederlands en Engels en bevat nieuws over alle recente ontwikkelingen en gebeurtenissen in het TRC, plus een aantal persoonlijke opmerkingen over de voorwerpen op het scherm of in de TRC collectie. **Please** 'like' deze site en word regelmatig op de hoogte gehouden van nieuws over het TRC.

Engelen nodig!

Het TRC depot wordt steeds voller dankzij de vele donaties. Letterlijk elke week krijgen we interessante kledingstukken en textilia aangeboden voor de collectie. Wij zijn iedereen dankbaar voor hun donaties. Maar het scheidt ook een probleem, namelijk dat de beschikbare ruimte weldra te klein zal zijn. We hebben daarom uw steun nodig, ook financieel, om te zorgen dat we ons werk, en het opbouwen van een unieke collectie aan kleding en textiel, in de toekomst voort kunnen zetten, eventueel met extra opslagruimte en/of extra stellages. Het TRC is een 'culturele' ANBI, ('Algemeen Nut Beogende Instelling'), en als zodanig officieel erkend door de Nederlandse belastingdienst; dit betekent dat uw financiële giften voor 125% aftrekbaar zijn voor de belasting.

Enkele recente donaties

Rond de Feestdagen blijken veel mensen hun huis, en dan vooral hun zolder op te ruimen. In de eerste twee weken van januari kreeg het TRC allerlei kledingstukken en textilia aangeboden, waaronder verschillende collecties van merklappen uit de jaren 1900-1920 en gemaakt door Nederlandse schoolmeisjes. Het is interessant om te zien hoe de meisjes werden onderwezen en het niveau dat werd bereikt. Het is ook erg leuk om namen en in sommige gevallen foto's van de meisjes hebben, en soms is het verhaal achter het object vaak net zo belangrijk als het object zelf.

Een andere donatie in het begin van januari was een verzameling van textiel uit Indonesië, daterend uit het begin van de 20ste eeuw. Deze verzameling omvat stukken van verschillende eilanden, waaronder geweven stoffen, ikats en batiks. Ze zijn van een zeer hoge kwaliteit en hun conditie is verbazingwekkend goed. Er waren ook enkele *ikats* uit Ecuador. Deze textielverzameling behoorde tot de familie Dozy, die al eerder voorwerpen had gegeven aan het TRC.

Een intrigerend detail is dat een directe voorouder van de huidige Dozy familie, Professor. Reinhart Dozy (Universiteit Leiden), in 1848 het eerste woordenboek voor Arabische kleding publiceerde! Dit is een werk dat het TRC van plan is om verder uit te werken in samenwerking met diverse academische instellingen in het Midden -Oosten. Meer details over dit project vindt U in een toekomstige TRC nieuwsbrief.
